

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/165/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4206212019
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4206212019.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: K. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. E. XX, zastúpený JUDr. Líviou Kňazíkovou, advokátkou, so sídlom v Komárne, Námestie M. R. Štefánika 6, proti žalovanému: G. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., A. XX, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Ing. Vajliková, s. r. o., so sídlom v Komárne, Ul. biskupa Király 6, IČO: 47 251 395, o vypratanie nehnuteľnosti a o protižalobe o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 18. marca 2019 č. k. 8C/193/2006-504 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa vypratania nehnuteľnosti m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

V napadnutom výroku týkajúcom sa zamietnutia protižaloby zo dňa 01. 08. 2008 m e n í tak, že určuje, že žalovaný G. L., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, okres Komárno, obec A., katastrálne územie A. ako parcela registra „C“ č. 2081 záhrada o výmere 598 m2, parcela registra „C“ č. 2082 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 287 m2 a rodinný dom súp. č. 1248 na parc. č. 2082 v celosti.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Trovy tlmočenia znáša štát.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť vypratať nehnuteľnosť ležiacu v k. ú. A., vedenú Okresným úradom Komárno, katastrálny odbor, na LV č. XXX, parc. č. 2081 záhrady o výmere 598 m2 a parc. č. 2082 zastavané plochy - rodinný dom so súp. č. XXXX o výmere 287 m2 v celosti, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd protižalobu zo dňa 01. 08. 2008 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok voči žalovanému na náhradu trov konania vo výške 100%. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 657, § 37 ods. 1, § 553 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a vykonaným dokazovaním zistil, že zo spisového materiálu Správy katastra Komárno, vedeného pod č. V-585/3 vyplýva, že zmluva o pôžičke bola uzavretá dňa 10. 09. 2002 medzi žalobcom a žalovaným s tým, že žalobca požičal žalovanému sumu 600.000,-Sk bezúročne na obdobie do 01. 07. 2003, podpis žalovaného bol overený notárom JUDr. Ildikó Bory dňa 11. 03. 2003. Dňa 10. 03. 2003 uzavreli žalobca so žalovaným zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, kde sa uvádza v bode I., že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o pôžičke a v bode III., že na zabezpečenie záväzku žalovaného účastníci uzatvárajú zmluvu o zabezpečení záväzku. V bode IV. si účastníci dohodli

aj podmienky spätného zápisu vlastníckych práv. V bode VI. sa uvádza, že na tomto právnom úkone sa účastníci dohodli dobrovoľne, prejav ich vôle bol slobodný a vážny, zmluvu si prečítali, jej obsah porozumeli a na znak súhlasu ju podpísali. Podpis žalovaného bol overený notárkou JUDr. Ildikó Bory dňa 11. 03. 2003.

1.2. Dňa 30. 09. 2009 na pojednávaní žalovaný uviedol, že podpisy na návrh na vklad vlastníckeho práva č. I. 128 na doručenke na č. I. 129, na liste 131 a na č. I. 149 nie sú jeho. Toto tvrdenie žalovaného je účelové a zavádzajúce, pretože jeho podpis na č. I. 128 - návrh na vklad vlastníckeho práva, na č. I. 131 - zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva, ako aj na č. I. 149 - zmluva o pôžičke, tieto všetky boli osvedčené ich pravosťou a to notárom JUDr. Ildikó Bory. Súd poznamenal, že tieto podpisy aj voľným okom sú rovnaké, jedine podpis na č. I. 129 na doručenke zaslanej Správou katastra Komárno žalovanému, avšak nie do vlastných rúk, je iný.

1.3. Žalobca uviedol, že so žalovaným jednal v jazyku maďarskom, vyhľadal ho syn žalovaného, dohodli sa ústne, neskôr písomne a žiadal zábezpeku, pretože už v minulosti nemal s ním dobré skúsenosti. Pri odovzdaní peňazí bol on, žalovaný, jeho syn a T. K. a to po tom, ako dostal papier od zábezpeky, ktorý bol overený, do ruky. Išlo o sumu 600.000,-Sk v nominálnej hodnote 5.000,-Sk, boli odovzdané žalovanému. Svedok T. K. uviedol, že bol v priateľskom pomere so synom žalovaného - J. L. a tento mu povedal, že by potreboval 600.000,-Sk. O úrokoch reč nebola. Je pravdou, že nie žalovaný ho požiadal o sprostredkovanie pôžičky, ale suma 600.000,-Sk bola odovzdaná žalovanému za prítomnosti jeho, žalobcu a syna žalovaného na dvore nehnuteľnosti žalovaného, išlo o bankovky v nominálnej hodnote 5.000,-Sk. Žalovaný tieto peniaze prepočítal a oni potom odišli. Vtedy žalovaný nič nepodpisoval. Do dvora ich pustil syn žalovaného, žalobca peniaze odovzdal žalovanému a ten si to prepočítal. Svedok J. L. - syn žalovaného uviedol, že on si od žalobcu požičal sumu 200.000,-Sk a na túto pôžičku mu žalobca poskytol úžernícky úrok, a keď mal nejaké peniaze, tieto mu splatil, avšak nestačili ani na úroky a takto prišiel o svoj byt, išlo o prevod členských práv. Z bytu sa odsťahoval asi dva roky po tom, a to v exekučnom konaní a otca oklamal, povedal otcovi, že pôžičku potrebuje k podnikaniu a potrebuje ju zabezpečiť, lebo sa bál, že príde o byt. Otec s ním potom išiel k notárovi, papiere podpísal, avšak nepýtal sa ho, kedy budú zrušené papiere o zábezpeke. Povedal otcovi, že bude ručiť domom a otec súhlasil, keď to potrebuje. On otcovi povedal, že peniaze dostane od firmy, ktorá požičiava peniaze. On išiel s otcom k notárke, mali možnosť si prečítať listiny, úradný jazyk ovláda. Jedna kópia záložnej zmluvy im bola odovzdaná. Keďže žalobca už od neho chcel milióny, súhlasil, aby bola uvedená suma 600.000,-Sk. Listiny z katastra prebral on za otca. O jeho konaniach sa jeho matka dozvedela prvýkrát vtedy, keď prišiel žalobca so svedkom K. a povedal jej, že sa má vysťahovať z domu, keď nedostanú peniaze. On začal namietat sumu 600.000,-Sk, až keď táto vec bola podaná na súde. Otec neovláda slovenský jazyk, bol však dva roky na vojne v Čechách. Keď boli listiny v slovenskom jazyku, poprosil jeho alebo sestru o ich pretlmočenie. U JUDr. Blažeka bol on s matkou, on dva alebo trikrát, matka raz, otec ani raz. Splnomocnenie pre JUDr. Blažekovú dal otcovi podpísať s tým, že to potrebuje k jeho rozvodu. Splnomocnenie pre Dr. Ľubu Blažekovú nechal podpísať otcovi doma s tým, že nepovedal otcovi, aké zastupovanie, teda v akej veci podpisuje. Svedkyňa F. L., manželka žalovaného, uviedla, že nevedela o tom, že jej manžel mal v roku 2003 podpísať zmluvu o záložnom práve. Dozvedela sa to až vtedy, keď prišiel žalobca s K. k nim, resp. keď dostali list od právnej zástupkyne žalobcu. Jej manžel od žalobcu nedostal žiadne peniaze. V rokoch 2002-2003 sa nestalo, aby jej manžel bol sám doma, keď syn prišiel k nim, povedal žalovanému, aby išiel s ním a ona nevedela na čo. Keď sa vrátili, žalovaný jej o ničom nepovedal, len toľko, že boli podpísať, že syn si chce zobrať pôžičku. Niekedy v roku 2004 prišiel k nim žalobca s K., vtedy nikam nešli nič riešiť, pretože boli v tom, že nič nedlhujú. Až po výzve na vypratanie išla so synom veci riešiť. Uviedla, že nemala vedomosť o tom, že jej manžel podpísal plnú moc pre JUDr. Blažeka. Chcela to riešiť s dcérou a dohodli sa, že pôjdu na kataster pre LV, aby o tom žalovaný nevedel a zoberú si pôžičku na ich dom, vtedy sa dozvedeli, že ich dom nie je ich, chceli to skúsiť bez neho, pretože sa ho veľmi báli. Chcela ochrániť syna, aby sa to žalovaný nedozvedel a chceli zobrať pôžičku 600.000,-Sk.

1.4. Tvrdenie žalovaného, že sumu 600.000,-Sk si od žalobcu nikdy nepožičal a ani neprevzal, je vyvrátené listom JUDr. Ľuby Blažekovej zo dňa 14. 11. 2006 (č. I. 119) a to v tom smere, že dňa 09. 10. 2006 predžalobnou výzvou právna zástupkyňa žalobcu vyzvala žalovaného o vrátenie obnosu 600.000,-Sk, resp. o vypratanie nehnuteľnosti do 15. 11. 2006. Takto dňa 14. 11. 2006 JUDr. Ľuba Blažeková, právna zástupkyňa žalovaného, pre ktorú plnú moc mu dal podpísať jeho syn J., žalobcovi listom oznámila, že žalovaný má záujem zaplatiť 600.000,-Sk s podmienkou, že sa stane vlastníkom

predmetných nehnuteľností. Ešte aj dňa 30. 07. 2007 (č. I. 3) právna zástupkyňa žalobcu požiadala o odročenie pojednávania vytyčeného na 01. 08. 2007 s odôvodnením, že právny zástupca žalovaného prisľúbil, že žalobcovi v lehote 60 dní vráti pôžičku a takéto riešenie sa žalobcovi javilo ako prijateľné. Toto je aj podporne podložené aj výpoveďou manželky žalovaného, že s dcérou chceli vec riešiť a dohodli sa, že pôjdu na kataster pre LV, aby o tom žalovaný nevedel a zoberú si pôžičku na ich dom. Čo sa týka poskytnutej pôžičky vo výške 200.000,-Sk synovi žalovaného žalobcom v minulosti, ich vrátenie bolo riešené prevodom členských práv a povinností k bytu, ktorého nájomcom bol svedok. K dohode o prevode členských práv a povinností došlo dňa 09. 08. 2002, ktorú podpísala okrem syna žalovaného aj jeho manželka (táto listina sa nachádza v pripojenom spise tunajšieho súdu 9C/135/2003). Sám syn žalovaného uviedol, že mal finančné problémy a aj jeho výpoveď, že klamal otca, matku, svedčia o jeho nedôveryhodnosti v jeho tvrdeniach o tom, že si požičal od žalobcu len sumu 200.000,-Sk. Súd poukázal na to, že žiadne dôkazy na tieto jeho tvrdenia nepredložil, pričom zmluva o pôžičke zo dňa 10. 09. 2002 medzi stranami sporu na sumu 600.000,- Sk existuje. Prvýkrát sa žalobca domáhal vypratania nehnuteľnosti žalovaným žalobou zo dňa 13. 10. 2003 (sp. zn. 6C/134/2003), ktorú dňa 28. 10. 2003 zobral späť a konanie bolo zastavené, potom dňa 23. 12. 2003 (sp. zn. 6C/164/2003), ktoré konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku. Až následne po dvoch rokoch od podania žaloby žalovaný začal tvrdiť, že žiadnych 600.000,-Sk si ako pôžičku od žalobcu neprevzal, ani nemá vedomosť o tom, že by existovala zmluva o pôžičke z roku 2002. Poznamenal, že zmluva o pôžičke nemusí mať písomnú formu, avšak táto existuje a bola súčasťou spisového materiálu vedeného pod V-585/03, ktorý bol súdu doručený dňa 01. 06. 2009, a preto tvrdenie žalovaného je vyvrátené.

1.5. Žalobca žiadal protižalobou zo dňa 01. 08. 2008 (takmer 2 roky po podaní žaloby) určiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, pretože zmluva o zabezpečení záväzku nebola uzatvorená slobodne a vážne, túto zmluvu podpísal na naliehanie svojho syna J. ktorý už v tom čase nevedel inak čeliť nátlaku žalobcu.

1.6. Tvrdenie žalovaného, že tento právny úkon učinil na základe naliehania svojho syna, je len účelovým, pretože dovtedy ešte aj dňa 30. 07. 2007 žalovaný mal záujem vrátiť pôžičku vo výške 600.000,-Sk. Táto skutočnosť bola podporne preukázaná vyjadrením manželky žalovaného, že s dcérou hľadali riešenie a chceli si požičať (za chrbtom žalovaného) sumu 600.000,- Sk na ich dom. Ak by bol toho názoru, že zmluvu o zabezpečení záväzku neurobil slobodne a vážne, mohol sa s touto skutočnosťou obrátiť na súd už v roku 2003, kedy táto zmluva bola podpísaná, a nie túto skutočnosť uviesť a namietat až v auguste 2008, keď ešte v novembri 2006 mal záujem pôžičku vrátiť. Aj skutočnosť, že žalovaný neovláda jazyk slovenský, je irelevantná, pretože syn žalovaného potvrdil, že všetky listiny vždy on alebo sestra žalovanému pretlmočili. Tak tomu malo byť aj pri podpísovaní predmetnej zmluvy o zabezpečení záväzku.

1.7. Podľa § 553 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka splnenie záväzku možno zabezpečiť dočasným prevodom práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech veriteľa, ďalej len zabezpečovací prevod práva. Pri zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva sa dočasne prevádza vlastníctvo k prevádzanej veci podľa všeobecných ustanovení o nadobudnutí vlastníctva zmluvou (§ 133). Ak je prevádzané právo zapísané v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri, veriteľ je povinný oznámiť dočasnosť prevodu práva v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri. Uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol. Účelové tvrdenie žalovaného, že so žalobcom nikdy nepodpísal zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva je vyvrátené tvrdením jeho syna, ktorý povedal, že keď išli k notárovi, otcovi povedal, že podpisuje zmluvu o zabezpečení záväzku a zároveň je vyvrátené tým, že jeho podpis bol overený notárom, a teda zmluvu podpísal. Taktiež tvrdenie svedkyne F. L. - manželky žalovaného je účelové, pretože bolo vyvrátené výpoveďou svedka T. K., ale najmä listinnými dokladmi. Taktiež syn žalovaného uviedol, že so svojim otcom sa dohodol, že mu bude poskytnutá pôžička pre syna a on bol ochotný poskytnúť zabezpečenie. S otcom sa dohodol bez toho, aby sa o tom dozvedela manželka žalovaného alebo iní rodinní príslušníci. Dostavil sa s otcom k notárke JUDr. Bory, kde došlo k podpísaniu jednotlivých právnych úkonov. Súd nepochyboval o skutočnostiach uvedených v liste JUDr. Ľuby Blažekovej zo dňa 14. 11. 2006, ktorá napísala právnej zástupkyňi žalobcu, že klient (žalovaný), ktorý ju splnomocnil, sa vyjadril, že má záujem zaplatiť 600.000,-Sk s podmienkou, že sa stane vlastníkom predmetných nehnuteľností. Tomuto nasvedčuje aj výpoveď manželky žalovaného, že s dcérou chodili po bankách a chceli zobrať úver vo výške 600.000,-Sk. Súd poukázal na výpovede rodinných príslušníkov žalobcu (syn a manželka), kde zhodne uviedli, že žalovaného sa báli, že boli úkony, ktoré pred ním zatajovali. Súd poukázal na to, že každý je zodpovedný za svoje konanie a následne sa nemožno z neho vyviníť a ospravedlniť

jeho ľahkováŕnosť. Súd ich výpovede vyhodnotil ako nevieryhodné, pochybné a nepovaŕoval ich za relevantné. Dokonca aj zo znaleckého posudku č. 031/2003 Ing. Ferencza Ladislava zo dňa 06. 03. 2003, ktorý je súčasťou spisového materiálu vedeného pod V-585/03 Okresného úradu Komárno, odbor katastra vyplýva, ŕe mal stanoviť všeobecnú hodnotu nehnuteľností k zabezpečeniu úveru od fyzickej osoby a k vyhotoveniu záložnej zmluvy, pričom objednávateľom bol syn žalobcu. S poukazom na vyššie uvedené súd žalobe vyhovel, keďŕe mal za to, ŕe medzi účastníkmi konania došlo k riadnemu a platnému uzavretiu zmluvy o pôŕiŕke, taktieŕ k riadnemu a platnému uzavretiu zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

1.8. Protiŕalobu zo dňa 01. 08. 2008 súd zamietol, pretože nevzhladol skutočností, pre ktoré by právne úkony - zmluva o pôŕiŕke, ako aj o zabezpečení záväzku mali byť neplatné. Tieto boli uzavreté slobodne, váŕne, určito a zrozumiteľne.

1.9. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie ŕalovaný proti výrokom I., II. a III., odôvodniac ho tým, ŕe súd prvej inšťancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inšťancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd nesprávnym procesným postupom znemoŕnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, ŕe došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Uviedol, ŕe po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, súd prvej inšťancie doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu, svedka K., svedkyne L. a J. L.. Kým svedok L. J. a svedkyňa L. zotrúvali na svojich stanoviskách a nič nové na objasnenie nepovedali, svedok K. aj so ŕalobcom vypovedali odlišne, než predtým. Kým v predchádzajúcich výpovediach svedok K. uviedol, ŕe pri odovzdávaní peňazí sa ŕiadny papier nepodpisoval a neodovzdával, na pojednávaní dňa 09. 01. 2019 už vypovedal odlišne. Z jeho výpovede vyplýva, ŕe pri odovzdaní peňazí už mali strany konania dohodnutú protihodnotu a nejaké papiere sa odovzdávali. Uvedené tvrdenie K. je teda v rozpore aj so samotnou ŕalobou a s jeho predchádzajúcim tvrdením, navyše, z uvedeného vyplýva, ŕe peniaze nemohol ŕalobca odovzdať tak, ako je to uvedené v písomnej zmluve o pôŕiŕke. Výsluchom svedka K. dňa 09. 01. 2019 bolo jednoznačne preukázané, ŕe v konaní klame a účelovo zavádza tak, ako ŕalobca. ŕalobca v ŕalobe uviedol, ŕe na základe zmluvy o pôŕiŕke (podpísaná dňa 10. 09. 2002) mu dňa 01. 09. 2002 poŕiŕal sumu 600.000,- Sk. Následne v ŕalobe uviedol, ŕe udalosti v rodine ŕalovaného sa vyvíjali tak, ŕe začal pochybovať o jeho schopnosti vrátiť pôŕiŕku a až vtedy sa mali dohodnúť na uzavretí zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckych práv k sporným nehnuteľnostiam. Následne uviedol, ŕe zmluva o zabezpečení bola podpísaná u notára dňa 11. 03. 2003. ŕalobca v priebehu konania uvádzal, ŕe pri odovzdávaní peňazí sa nič nepodpisovalo, ŕiadne papiere sa neodovzdávali. Na pojednávaní dňa 18. 03. 2019 vŕak ŕalobca v rozpore s podanou ŕalobou a v rozpore s jeho doterajšími vyjadreniami uviedol, ŕe pri odovzdávaní sumy 600.000,- Sk mu mal vydať overenú kúpnu zmluvu a overenú zabezpečovaciu zmluvu. Keďŕe podľa overovacej doloŕky, kúpna zmluva a zabezpečovacia zmluva bola podpísaná a overovaná u notára až dňa 10. 03. 2003, nemohlo dôjsť k odovzdaniu peňazí 600.000,- Sk titulom pôŕiŕky dňa 01. 09. 2002, ako to uvádza ŕalobca. Tieto rozpory v tvrdeniach ŕalobcu jednoznačne preukazujú, ŕe v konaní klame a svoju výpoveď prispôsobuje daným podmienkam. Súd prvej inšťancie tieto rozpory vo výpovediach ŕalobcu a svedka K. vôbec nevyhodnotil, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa s nimi nevysporiadal. Súd prvej inšťancie teda, napriek pokynu odvolacieho súdu, neustálil, ŕe či došlo k odovzdaniu pôŕiŕky v sume 600.000,- Sk, a ak áno, kedy a za akých okolností. V priebehu konania bolo nepochybne preukázané, ŕe pred podpísaním zmluvy o zabezpečení záväzku bol uvedený jeho synom do omylu, keď ho s obsahom zmluvy neoboznámil a tvrdil, ŕe ide o záložnú zmluvu na jeho pôŕiŕku. Od ŕalobcu ŕiadnu sumu peňazí neprevzal, ŕiadnu zmluvu o pôŕiŕke s ním neuzatváral ani písomne, ani ústne, ŕalobcu prvýkrát videl až na súdnom pojednávaní. Neovláda slovenský jazyk a v konaní nebolo preukázané, ŕe listiny, ktoré mu dali podpísať u notára, mu boli riadne pretlmočené. Odôvodnenie súdu prvej inšťancie, ŕe mu listiny mali pretlmočiť syn alebo dcéra, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. ŕalovaný síce ovláda slovenský jazyk, ale z jeho výpovede nevyplýva, ŕe mu dokumenty pretlmočil. V konaní jeho dcéra vypočutá nebola a nevyplýva ani z výpovede svedkov, ŕe by mu bola listiny tlmočila jeho dcéra. Súd prvej inšťancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, ŕe ak bol toho názoru, ŕe zmluvu o zabezpečení záväzku neurobil slobodne a váŕne, mohol sa obrátiť na súd už v roku 2003, a nie namietáť túto skutočnosť až v roku 2008. K tomu uviedol, ŕe o tejto zmluve sa dozvedel až v priebehu tohto konania, pričom ani ŕalobca presne nevedel, aké zmluvy

mali byť podpísané, vyhotovené. Kým v žalobe tvrdil, že nebola spísaná žiadna zmluva o pôžičke, tá sa v konaní objavila až vtedy, keď súd zabezpečil listinné dokumenty zo správy katastra, ktoré boli priložené k zápisu. Na poslednom pojednávaní žalobca začal tvrdiť, že peniaze boli odovzdané oproti zábezpeke, teda až po tom, ako mal u notára podpísať zmluvy, teda nie dňa 01. 09. 2002 podľa žaloby. Z uvedených protichodných tvrdení súd prvej inštancie nevyvodil žiadny záver, pričom s otázkou platnosti uzavretia zmluvy o pôžičke sa súd prvej inštancie riadne nevysporiadal v zmysle pokynu odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie sa mal vysporiadať aj so splatnosťou zmluvy o zabezpečení záväzku. Zmluva o zabezpečení záväzku nebola uzavretá slobodne a vážne, pretože neobsahuje jeho skutočnú a vážnu vôľu. Ide o právny úkon, ktorý podpísal na naliehanie jeho syna, ktorý už v tom čase nevedel inak čeliť nátlaku žalobcu, ktorý ho o jeho vlastný byt už predtým pripravil. Netušil, že podpisom tejto zmluvy prevádza svoju nehnuteľnosť na žalobcu, a keďže je maďarskej národnosti a slovenský jazyk neovláda, spoliehal sa na syna, ktorý ho oklamal. Zmluva o zabezpečení záväzku sa prieči zákonom a to ustanoveniami § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka, keďže medzi ním a žalobcom žiadna zmluva o pôžičke uzavretá nebola a žiadnu pôžičku mu žalobca neposkytol. Pôžička je odplátnym právnym úkonom. Účelom zabezpečenia zabezpečujúceho prevodu práva je nielen nútiť dlžníka splniť svoj dlh voči veriteľovi, ale pri riadnom a včasnom neuhradení tohto dlhu dať veriteľovi možnosť uspokojiť sa v spojitosti s tou formou zabezpečenia. V čase uzavretia spornej Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 10. 03. 2003, Občiansky zákonník upravoval zabezpečenie záväzkov prevodom práv výlučne v ustanovení § 553. Až novelizáciou Občianskeho zákonníka zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2008 bolo ustanovenie novelizované a doplnené ďalšími ustanoveniami § 553a až § 553d. Podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 01. 01. 2008 v ustanovení § 879j Občianskeho zákonníka, ustanoveniami novely sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 01. 01. 2008, avšak vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 01. 01. 2008 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z týchto dôvodov v tomto prípade na vznik predmetnej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva k nehnuteľnosti, posúdenie nárokov z tejto zmluvy plynúcich, treba aplikovať ust. § 553 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. 12. 2007. Zmluvou o zabezpečovanom prevode práva podľa ust. § 553 Občianskeho zákonníka postupuje dlžník veriteľovi podmienene svoje právo, ktoré má proti inému, ale zákon nevyklučuje ani prevod práva vecného, vrátane práva vlastníckeho na veriteľa s rozvázovacou podmienkou, že zabezpečený záväzok bude splnený, teda, že splnením dlhu prevedené právo prechádza späť na dlžníka. Ustanovenie hmotného práva nepripúšťa tzv. prepadný záloh. Podľa poslednej vety čl. IV. spornej Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 10. 03. 2003 „V prípade, že dlžník si riadne a včas nesplní svoje povinnosti voči veriteľovi podľa zmluvy o pôžičke označenej v č. I tejto zmluvy, je veriteľ oprávnený nehnuteľnosťou označenej v čl. II tejto zmluvy predať, prípadne si ich ponechať pre vlastnú potrebu alebo inak s nimi naložiť.“ Z uvedeného dojednania vyplýva, že on ako dlžník a prevádzateľ vlastníckeho práva nemá mať žiaden nárok na vydanie rozdielu medzi hodnotou danej nehnuteľnosti a dlžnou čiastkou vo forme nesplatennej časti pôžičky vrátane jej príslušenstva. V prípade nezaplatenia celej pôžičky alebo hoci iba jej časti mohol veriteľ byť definitívnym a výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, čo sa v tomto prípade aj stalo. Takéto dojednanie zmluvy tým obsahuje prvky nedovoleného prepadného zálohu, teda zmluvu robí absolútne neplatnou. Za podstatnú náležitosť zmluvy o zabezpečovanom prevode práva je potrebné považovať také dojednanie, ktoré nie je možné oddeliť od ostatného obsahu zmluvy (§ 41 Občianskeho zákonníka). Podľa vyššie uvedeného Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 10. 03. 2003 je absolútne neplatná. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú súdnu prax, napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/346/2009 zo dňa 17. 03. 2010, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/10/2012 zo dňa 28. 09. 2012, ako aj na právny záver Najvyššieho súdu SR vyplývajúci z rozhodnutia sp. zn. 8Sžo 17/2007 zo dňa 16. 07. 2007, podľa ktorého zmluvné dojednanie, ktoré umožňuje zánik vlastníctva pôvodného vlastníka k nehnuteľnosti bez ohľadu na výšku zostatku nesplateného dlhu v čase, keď sa prevod vlastníckeho práva na veriteľa stane nepodmieneným, svojim účelom a obsahom obchádza zákon, a teda je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. V rozhodnutí Ústavného súdu zo dňa 14. 02. 2017 č. k. III. ÚS 66/2017-10 sa konštatuje zhodne s ustálenou judikatúrou aj dôvod zmeny právnej úpravy zabezpečenia záväzku prevodom práva účinnej od 1. januára 2008. Podľa názoru ústavného súdu v citovanom rozhodnutí odôvodnenie podstatnej zmeny § 553 Občianskeho zákonníka nenasvedčuje snahe zákonodarcu zmeniť koncept predmetného zabezpečovacieho právneho inštitútu, ale ho upraviť detailnejšie a presnejšie. Preto, ak v právnom stave do 31. decembra 2007 súdna judikatúra dotvárala regulačné kontúry zabezpečovacieho prevodu práva, nemožno tomuto prístupu nič vytknúť, ak bol v individuálnych veciach vedený snahou o nastolenie spravodlivého usporiadania vzťahov medzi sporovými stranami. Tomu zodpovedá i právny

názor ústavného súdu, teda, že „...pre zmluvu o zabezpečovacom prevode práva Občiansky zákonník účinný do 31. 12. 2007 v ust. § 553 neustanovoval žiadne zvláštne obsahové náležitosti. Avšak i takáto zmluva musela vyhovovať všeobecným požiadavkám, najmä musela byť dostatočne určitá.“ Na uvedené poukázal aj vo svojom vyjadrení zo dňa 15. 04. 2018, ako aj v záverečnej reči prostredníctvom svojej advokátky a konajúci súd prvej inštancie bol povinný posúdiť platnosť zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 10. 03. 2003 a v zmysle ustálenej judikatúry vysloviť právny úkon za absolútne neplatný. Súd prvej inštancie sa s jeho námietkou nevysporiadal, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa k tomu opomenul vyjadriť. Každý, kto má na tom naliehavý právny záujem sa môže neplatnosti bez časového obmedzenia odvolávať. Naliehavý právny záujem je u neho daný skutočnosťou, že len rozsudok určujúci vlastnícke právo je pre neho spôsobilý priniesť priaznivejšie právne postavenie a bude zároveň spôsobilým podkladom pre zápis jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Okolnosti, za ktorých bola, či nebola uzatvorená zmluva o pôžičke, vzhľadom na uvedené dôvody absolútnej neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 10. 03. 2003, nemôžu mať vplyv na absolútnu neplatnosť zmluvy, na podklade ktorej vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam stratil. Z tohto dôvodu sa dôvodne domáha určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tejto žaloby. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na výpovede JUDr. Blažekovej, ktorú opakovane vyhodnotil v prospech žalobcu. Svedkyňa však v konaní uviedla, že v liste zo dňa 14. 11. 2006 deklarovala stanovisko jeho rodiny a nepamätala sa, či s ním niekedy jednala. To, že jeho manželka chodila s dcérou po bankách, ešte neznamená, že vedel o pôžičke. Práve naopak, snažila sa pred ním zatajiť, že v rozpore so zákonom prišiel o svoje jediné bývanie. Súd prvej inštancie na strane 6 napadnutého rozhodnutia poukázal aj na znalecký posudok č. 031/2003, ktorý mal vyhotoviť znalec na objednávku jeho syna. Súd prvej inštancie sa však nezaoberal otázkou, ako bola určená hodnota parcely č. 2081 záhrada o výmere 598 m², nakoľko táto parcela nebola súčasťou znaleckého posudku, avšak stala sa predmetom prevodu na základe spornej zabezpečovacej zmluvy. Hodnota rodinného domu so súpisným číslom XXXX a parcely č. 2082 ako zastavanej plochy na LV č. XXX bola ohodnotená znalcom Ing. Ferecz Ladislavom na sumu 621.320 Sk, avšak parcela č. 2081 nebola ani dohodou, ani znaleckým posudkom skúmaná a ohodnotená. Súd mal skúmať platnosť zabezpečovacej zmluvy aj s poukazom na absenciu určenia hodnoty parcely č. 2081, a to z úradnej povinnosti. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie zabezpečil dôkazy aj z katastrálneho konania č. V 585/03, pričom s uvedenými listinnými dôkazmi ho riadne neoboznámil. Až nahliadnutím do súdneho spisu po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu zistil, že v spise na nachádza zmluva o pôžičke zo dňa 10. 09. 2002 a znalecký posudok znalca Ing. Ferecz Ladislava. Z výsledkov vykonaného dokazovania, a to aj z výpovede samotného žalobcu a svedka W. K. nepochybne vyplýva, že so žalobcom nikdy o poskytnutí žiadnej pôžičky nejednal, čo je jednoznačný dôkaz o tom, že s ním nemohol ani žiadnu zmluvu uzatvoriť. Obaja potvrdili, že o poskytnutí pôžičky jednali len s jeho synom J. L.. Vo svojich výpovediach tvrdili, že jeho synovi už nedôverovali, keďže žalobcovi pôžičku nevracal, preto raz obaja prišli k nim do dvora a tam, že mali odovzdať 600.000,- Sk bez akejkoľvek zmluvy, bez akejkoľvek komunikácie a bez potvrdenia o prevzatí peňazí. Nevedeli uviesť, kedy sa tak malo stať. Následne samotný žalobca na poslednom pojednávaní začal tvrdiť, že oproti zmluve mu odovzdal peniaze, teda k tomu malo dôjsť až v roku 2003. Tieto tvrdenia žalobcu a svedka K. nie sú pravdivé, sú účelové a dôkazom toho, že obaja klamali, v ich výpovediach sú rozpory. Z obsahu spisu vyplýva, že v deň, keď sa stal žalobca nájomcom bytu jeho syna, t.j. dňom 01. 09. 2002, bola spísaná aj zmluva o pôžičke na 600.000,- Sk, o existencii ktorej sa dozvedel až v priebehu tohto súdneho konania. Ani samotný žalobca nevedel na súde povedať, aké zmluvy mal s ním uzavrieť, pretože vo svojej výpovedi uviedol: „Ja som mu veril, nič sme nepodpisovali, ani predtým som so synom odporcu pri pôžičke nespísal žiadny doklad.“ Následne však začal svoje tvrdenie meniť. V priebehu konania nebolo objasnené, kto vlastne vyhotovil zmluvu o pôžičke a zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré mu podstrčil jeho syn na podpis s tým, že má podpísať ručenie za úver, ktorý si chce zobrať on. Svedok J. L. tvrdí, že tieto listiny mu dal žalobca, žalobca však tvrdil, že žiadne listiny o pôžičkách nespísoval, avšak tie sa v katastrálnom konaní objavili. Nebolo teda v priebehu konania objasnené ani to, ako a od koho sa vôbec tieto listiny k jeho synovi dostali, a kedy mal prevziať od žalobcu peniaze. Skutočnosť, že od žalobcu žiadnu pôžičku nežiadal a ani s ním o výške a podmienkach poskytnutia pôžičky nejednal, nepochybne vyplýva z výpovedí žalobcu, svedkov K., J. L., aj F. L.. V konaní bolo preukázané aj to, že Dr. Blažeková nespĺnomocnil na to, aby napísala žalobcovi, že mu je ochotný vrátiť 600.000,- Sk. U Dr. Blažeka a Dr. Blažekovej bol len jeho syn a jeho manželka a len oni podávali informácie a len na základe ich, a nie jeho informácií Dr. Blažeková list pre žalobcu vyhotovila. Ako a za akých podmienok sa tak stalo, o tom vypovedali na súde aj Dr. Blažeková, J. L. a F. L.. Ani samotná advokátka Dr. Blažeková nepotvrdila, že

by bola priamo od neho dostala informácie, ktoré napísala do listu pre žalobcu. Napriek tomu, súd prvej inštancie jej výpoveď vyhodnotil v jeho neprospech. Z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že so žalobcom žiadnu zmluvu o pôžičke, či zmluvu o zabezpečení záväzku neuzavrel, čo vo svojej výpovedi potvrdil aj samotný žalobca. Vzhľadom na to, že inak nemôže navrátiť právny stav, zavinený existenciou týchto neplatných právnych úkonov, je u neho preukázaný aj naliehavý právny záujem na určenie vlastníckeho práva k jeho nehnuteľnostiam. Na záver uviedol, že v nehnuteľnosti s ním naďalej býva aj jeho manželka a jeho syn J. L., voči ktorým táto žaloba nesmeruje. Uviedol tiež, že súd v napadnutom rozhodnutí opísal priebeh súdneho konania a jednotlivé ustanovenia, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. V závere odôvodnenia iba stroho, nepresvedčivo odôvodnil svoje v poradí už druhé napadnuté rozhodnutie. Súd sa pri rozhodovaní zaoberal a riadil iba skutkovými tvrdeniami žalobcu, jeho námietky prednesené, či už písomne alebo na pojednávaní, súd ignoroval a v napadnutom rozhodnutí sa s nimi vôbec nevysporiadal. Postup súdu prvej inštancie je v rozpore aj so základným princípom CSP. Súd prvej inštancie sa s pokynmi odvolacieho súdu neriadil a s poukazom na ust. § 220 CSP má za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa zákonom dané atribúty na jeho obsah, pretože súd prvej inštancie vôbec v odôvodnení rozhodnutia neuviedol dôvody, pre ktoré sa vôbec nezaoberal s jeho námietkami týkajúcimi sa výhrad k znaleckému posudku, ako aj platnosti sporných zmlúv. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je nedostatočné a nepresvedčivé a vydaný rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrálny. Podľa jeho názoru postupom súdu prvej inštancie došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu záveru v rozpore s vykonaným dokazovaním. Namietal aj zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedených dôvodov mal za to, že nároky uvedené v podanej žalobe nevznikli, neexistujú a nie sú dôvodné, tak ako sa to snaží súd prezentovať v odôvodnení napadnutého rozsudku, a naopak, jeho nároky prezentované v protižalobe sú opodstatnené a sú v práve. Žalobu žalobcu o vypratanie nehnuteľnosti navrhol zamietnuť ako nedôvodnú, jeho protižalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vyhovieť a priznať mu právo na náhradu trov konania, vrátane odvolacieho konania v plnej výške.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchmi svedkov, ako aj listinnými dôkazmi a následne, podľa pokynov odvolacieho súdu, za účelom odstránenia vytykánych rozporov vo výpovediach a preukázaní tvrdených skutočností, dokazovanie doplnil. Vykonaným dokazovaním sa preukázali žalobcom tvrdené skutočnosti, ktoré odôvodňujú podanú žalobu a ktoré nesporne preukazujú, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke, ktorá bola uzavretá riadne a platne. Zároveň bolo preukázané, že v zmysle predmetnej zmluvy o pôžičke došlo aj k reálnemu odovzdaniu finančnej hotovosti 600.000,-Sk a taktiež, že došlo aj k riadnemu a platnému uzavretiu zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Oba právne úkony po obsahovej, ako aj po formálnej stránke zodpovedajú platnej právnej úprave. Vykonané dokazovanie naopak preukázalo, že tvrdenia žalovaného, ako aj jeho rodinných príslušníkov sú účelové, nezakladajú sa na pravde a dokonca sú v nich značné rozpory. Tvrdenia žalovaného uvádzané tak v samotnom konaní, ako aj v jeho odvolaní voči predmetnému rozsudku sú čisto účelové a irelevantné pre samotné rozhodnutie a jeho správnosť. Súd prvej inštancie po rozsiahlom vykonanom dokazovaní vec správne právne posúdil, dospel k správnym skutkovým zisteniam, konanie na súde prvej inštancie nemá žiadnu vadu, pre ktorú by predmetné rozhodnutie bolo nesprávne a ani jednej zo strán sporu súd prvej inštancie nespôsobil nesprávnym procesným postupom, že by nemohla uskutočniť jej patriace práva v takej miere, že by došlo k porušeniu na spravodlivý súdny proces. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj jeho odôvodnenie je podporené a preukázané vykonaným dokazovaním. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne, vecne a zákonne odôvodnil, vysporiadal sa so všetkými v konaní stranami tvrdenými skutočnosťami. Odvolaním napadnuté rozhodnutie je vecne správne a preukázateľne vyplýva zo správnych skutkových zistení. Z uvedených dôvodov mal za to, že odvolanie voči predmetnému rozsudku je nedôvodné, preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a žalobcovi priznať právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 163 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného

odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a po zopakovaní dokazovania odvolacím súdom (§ 384 ods. 1 CSP) na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému vypratať nehnuteľnosť, ležiacu v k. ú. A., vedenú na LV č. XXX parc. č. 2081 záhrady o výmere 598 m² a parc. č. 2082 zast. plochy - rodinný dom súp. č. XXXX o výmere 287 m² v celosti, ako aj náhrady trov konania, pričom žalobu odôvodnil tým, že dňa 01. 09. 2002 požičal žalovanému sumu 600.000,-Sk, ktorú pôžičku mu mal žalovaný vrátiť do 01. 07. 2003. Keďže udalosti v rodine žalovaného sa vyvíjali tak, že začal mať pochybnosť o jeho schopnosti vrátiť mu pôžičku, dohodli sa a aj uzavreli dňa 11. 03. 2003 zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Žalovaný mu pôžičku v lehote splatnosti nevrátil. Z týchto dôvodov sa domáha vypratania predmetných nehnuteľností. Žalovaný v priebehu konania podal protižalobu, ktorou sa domáhal určenia, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. A. vedenej v katastri nehnuteľností na LV č. XXX ako parc. č. 2082 zastavané plochy vo výmere 287 m² s rodinným domom súp. č. 1248 a parc. č. 2081 záhrady vo výmere 598 m v celosti.

6. Súd prvej inštancie rozsudkom sp. zn. 8C/193/2006-211 zo dňa 13. 10. 2010 žalobe vyhovel a protižalobu zo dňa 01. 08. 2008 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zamietol. Voči tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením č. 5Co/14/2011-238 zo dňa 29. 06. 2011 tak, že rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom, pričom žalobe vyhovel a protižalobu zo dňa 01. 08. 2008 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zamietol. V dôsledku odvolania žalovaného je tento rozsudok opätovne predmetom preskúmania odvolacím súdom.

7. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

9. Napriek tomu, že odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na skutkový stav zistený z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a tiež na to, že súd prvej inštancie sa s konkrétnymi skutočnosťami uvedenými odvolacím súdom nezaoberal, súd prvej inštancie sa týmto názorom odvolacieho súdu neriadil a nerešpektoval ho a so skutočnosťami, na ktoré poukázal odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal. Odvolací súd, keďže táto vec už bola odvolacím súdom zrušená a vrátená na ďalšie konanie, vytyčil vo veci pojednávanie a dokazovanie vo veci zopakoval.

10. Podstatným pre posúdenie danej veci bolo posúdenie právnych úkonov, uzavretých medzi žalobcom a žalovaným, teda posúdenie zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

11. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

12. Zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou, ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Ide o právny úkon, pre ktorý zákon nevyžaduje osobitnú právnu formu. Nemusí mať písomnú formu, možno ju uzavrieť ústne, aj konkludentným spôsobom. Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke je prenechanie druhovo určených vecí na voľné nakladanie, dočasnosť právneho vzťahu, povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a obvykle aj doba splatnosti.

13. Zmluva o pôžičke je asynalagmatickou zmluvou, čo je dané predovšetkým jej reálnym charakterom. Dlžníkovi vyplýva povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a veriteľovi vyplýva povinnosť tieto veci prevziať. Povinnosť veriteľa odovzdať predmet pôžičky a povinnosť dlžníka predmet pôžičky prevziať zo zmluvy o pôžičke neplynú, pretože zmluva vznikne až uskutočnením reálneho odovzdania a prijatia. Dlžník a veriteľ teda nie sú navzájom v synalagmatickom postavení. Preto, ak došlo len k dohode zmluvných strán

o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo, nemožno sa s úspechom domáhať, aby veriteľ plnil z titulu zmluvy o pôžičke, pretože zmluva nevznikla (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 238/2010).

14. Bezprostredný ekonomický cieľ, ktorý je motívom ľudského správania vedúceho k vzniku záväzku, sa nazýva teória kauzou zmluvy. Kauzou zmluvy o pôžičke je poskytnutie vecí určitého druhu (najmä peňazí), teda samotná pôžička. Napriek tomu, že Občiansky zákonník neuvádza povinnosť zmluvných strán vyjadriť v záväzkoch kauzu zmluvy (§ 495 OZ), kauza býva v zmluve o pôžičke vždy vyjadrená, pretože je imanentnou súčasťou jej podstatných náležitostí. Kauza má zásadný význam predovšetkým v procesnej fáze dokazovania. Ak napríklad veriteľ preukáže, že dlžníkovi poskytol peňažné prostriedky, avšak nepreukáže, z akého dôvodu (kauzy) má dlžník povinnosť peniaze vrátiť, môže byť tento záväzok posúdený ako darovanie a žalobný návrh veriteľa zamietnutý. Kauza zmluvy o pôžičke je dôležitá aj pri skúmaní zmluvy podľa § 39, § 39a alebo § 49a OZ, teda, či je v súlade so zákonom a s dobrými mravmi, či nejde o úžeru, prípadne o omyl konajúcej osoby.

15. Keďže zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, závisí od vôle strán, či si zvolia písomnú formu, prípadne či spíšu len dôkaz o jej existencii - dlžný úpis. Pre vznik zmluvy nie je podstatné, kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán a k reálnemu odovzdaniu veci. Ak napríklad k odovzdaniu objektu zmluvy dôjde až po podpise zmluvy, zmluva je perfektná až v okamihu odovzdania. Opačnú situáciu, pri ktorej dôjde najskôr k odovzdaniu predmetu pôžičky a k spísaniu písomnej zmluvy až neskôr, je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na skutočnú vôľu strán. Ak bolo úmyslom strán uzavrieť zmluvu o pôžičke už pri odovzdaní predmetu pôžičky, zmluva vznikla už odovzdaním. Ak však k odovzdaniu došlo z iného dôvodu ako poskytnutie pôžičky, zmluva o pôžičke vznikne až jej podpisom.

16. Reálna povaha zmluvy má zásadný význam pre prax aj v súdnom konaní, kde sa od veriteľa, ktorý žaluje na splnenie dlhu zo zmluvy o pôžičke, vyžaduje nielen preukázanie konsenzu veriteľa a dlžníka o uzavretí zmluvy o pôžičke, ale aj preukázanie prenechania druhovo určených vecí veriteľom dlžníkovi. Ak sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne existencie právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, zaťažuje dlžníka.

17. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predom nadobudnutia jeho účinnosti.

18. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

19. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

20. Podľa § 150 ods. 2 CSP na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

21. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

22. Podľa § 151 ods. 2 CSP ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

23. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda, kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

24. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia, a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

25. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

26. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nespĺnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

27. Keďže žalobca svoj nárok odvíja od zmluvy o pôžičke, uzavretej so žalovaným a následne od uzavretej zmluvy o zabezpečovacom prevode práva a zmluva o pôžičke je zmluvou reálnou, teda vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, na žalobcovi bolo v danej veci preukázať, že peniaze v sume 600.000,-Sk žalovanému odovzal. Žalobca v žalobe tvrdil, že žalovanému dňa 1. septembra 2002 požičal sumu 600.000,-Sk, ktorú potreboval na uspokojenie potrieb jeho syna J. Pôžička mala byť vrátená do 1. júla 2003, pričom žalovaný mu ju nevrátil. Vo vyjadrení žalobcu k protižalobe zo dňa 09. 02. 2009 (č. l. 110) žalobca zotrval na vyjadrení, že žalovanému poskytol 600.000,-Sk dňa 1. septembra 2002. Finančný obnos potreboval jeho syn J.. Keďže sa jednalo o veľký obnos a v minulosti už mali so synom žalovaného obchodné záležitosti, poskytnúť peniaze bol ochotný iba jeho otcovi, ktorý bol schopný pôžičku zabezpečiť. Mimo žalovaného a jeho syna J. pri odovzdaní peňazí boli prítomní dvaja svedkovia, ktorých účasť na pojednávaní v prípade potreby zabezpečí. Žalobca bol následne vypočutý na pojednávaní dňa 06. 05. 2009 (č. l. 121), kedy uviedol, že žalovanému poskytol v roku 2002 pôžičku, ktorú chcel pre syna, ale keďže mu už neveril, tak syn zabezpečil, že za pôžičku, ktorú poskytol žalovanému, bude žalovaný ručiť predmetnou nehnuteľnosťou. So žalovaným sa stretol iba raz, keď odovzdal pôžičku žalovanému, bolo to u nich vo dvore, vtedy mu odovzdal 600.000,-Sk v bankovkách po 5.000,-Sk. Nevie presne, kedy to bolo, nič sa o tom nespísalo, išlo o ústnu dohodu. Na dvore dal žalovanému peniaze, pred ním si peniaze neprepočítal. Synovi žalovaného poskytol pôžičku pred tým viackrát, boli to menšie i väčšie obnosy, najväčší bol 200.000,-Sk, pričom potom na neho syn žalovaného previedol byt, nepamätal si, za ktorú pôžičku. Žalobca pri svojom opätovnom výsluchu na súde prvej inštancie dňa 18. 03. 2019 (č. l. 499) uviedol, že so žalovaným jednal v maďarskom jazyku. Vyhľadal ho syn žalovaného, najskôr sa dohodli ústne, potom písomne a žiadal zábezpeku, pretože s ním nemal dobrú skúsenosť. Pri odovzdaní peňazí dostal overenú záložnú zmluvu. K odovzdaniu peňazí malo dôjsť, keď dostal zábezpeku do ruky, išlo o 600.000,-Sk, bankovky boli v hodnote 5.000,-Sk. Peniaze odovzdal žalovanému, dali mu papier o zábezpeke, ktorá bola overená. Žalobca bol opätovne vypočutý na odvolacom súde dňa 18. júna 2020 (č. l. 587), pričom uviedol, že syn žalovaného, ktorého pozná z videnia, za ním pred 18-20 rokmi prišiel a chcel si od neho požičať peniaze. Vtedy mu požičal sumu vyššiu ako 100.000,-Sk na kratšiu dobu, pričom žiadny úrok dohodnutý nebol a bolo na zvážení syna žalovaného, či mu za to niečo dá alebo nedá. Keď uplynula doba, na ktorú mu peniaze požičal, peniaze mu nevrátil. Neskôr sa dohodli, že mu odstúpi členské práva k bytu, pričom prevod členských práv mala byť zábezpeka na to, že mu peniaze vráti. V čase, keď riešil tento byt, prišiel za ním p. K., pričom chcel požičať peniaze pre p. L. ml., syna žalovaného. Pánovi K. povedal, že jemu nepožičia, lebo s ním má problém. Po čase mu p. K. oznámil, že by bola taká možnosť, že rodičia p. L. ml.

by sa zaručili nehnuteľnosťou, pričom s takouto možnosťou súhlasil. V tom čase predal svoj rodinný dom za 600.000,-Sk, a tak bola stanovená suma, ktorú mohol požičať. Zmluvy dal vypracovať on, syn žalovaného zabezpečil znalecký posudok na ohodnotenie domu. Sled úkonov bol taký, že najskôr sa odovzdávali peniaze, potom sa nič nedialo, neskôr chcel, aby to už bolo aj na papieri, aby aj on mal niečo, pričom s podpísaním nemali problémy. Zmluvy dal synovi žalovaného a ten bol s otcom u notára. Keďže sa následne nič nedialo a čakal peniaze, vec postúpil na súd. Suma 600.000,-Sk bola odovzdávaná u L. na dvore, pričom tam boli: žalovaný, syn žalovaného, p. K. a on. Peniaze odovzal do rúk žalovaného, nevie, či sa spísala nejaká listina. So žalovaným sa viac nestretol. Okrem žalovaného a jeho syna iným osobám pôžičku neposkytol, pričom synovi žalovaného poskytol raz sumu asi 100.000,-Sk.

28. Žalobca uzavretie zmluvy o pôžičke preukazoval aj zmluvou o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 10. 03. 2003 (č. I. 3-4), v ktorej je v bode I. uvedené, že na základe zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 01. 09. 2002 veriteľ (žalobca) požičal dlžníkovi (žalovanému) sumu 600.000,-Sk na obdobie do 01. 07. 2003 bezúročne s tým, že dlžník sa zaviazal požičanú sumu vrátiť veriteľovi najneskôr do 01. 07. 2003. Žalobca v žalobe netvrdil, že zmluva o pôžičke bola vyhotovená písomne a na takéto dôkazy v žalobe ani nepoukazoval. Napriek tomu bola po vyžiadaní si celého spisu V-585/03 do spisu Správou katastra Komárno založená zmluva o pôžičke zo dňa 10. 09. 2002 (č. I. 149), z ktorej vyplýva, že veriteľ (žalobca) dňa 01. 09. 2002 požičal dlžníkovi (žalovanému) sumu 600.000,-Sk na obdobie do 01. 07. 2003. Dlžník podpisom zmluvy potvrdil prevzatie pôžičky v sume 600.000,-Sk a zaviazal sa ju vrátiť veriteľovi najneskôr do 01. 07. 2003. Podpis žalovaného na tejto zmluve bol u notárky overený dňa 11. 03. 2003, rovnako ako na zmluve o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

29. Žalobca uzavretie zmluvy o pôžičke a aj reálne odovzdanie peňazí preukazoval tiež výpoveďou svedka p. K., ktorý pri výsluchu na súde prvej inštancie dňa 14. 07. 2010 (č. I. 193) uviedol, že bol prítomný pri tom, ako žalobca požičal žalovanému peniaze, sumu 600.000,-Sk. K odovzdaniu peňazí došlo na dvore žalovaného, peniaze dal žalobca žalovanému a ten dal ako zábezpeku dom. Pri odovzdávaní bol aj syn žalovaného. Peniaze boli 5.000,-Sk bankovky, žalovaný si peniaze prepočítal. O úrokoch nebolo nič hovorené. Peniaze potreboval syn žalovaného, jemu peniaze žalobca nepožičal, lebo mu nedôveroval, syn žalovaného nemal dobrú povesť. Vtedy, keď sa dohadoval syn žalovaného so žalobcom, sa zmluva o pôžičke nespísala, nevie, či sa nejaká zmluva potom spísala. O iných pôžičkách medzi žalobcom a synom žalovaného nevie. Svedok p. K. bol opätovne vypočutý pri konfrontácii s J. L. dňa 13. 10. 2010 (č. I. 202), pričom poprel uzavretie inej pôžičky ako na sumu 600.000,-Sk a aj to, že by u neho v byte došlo k odovzdaniu pôžičky synovi žalovaného v sume 200.000,-Sk. Uviedol, že pri odovzdávaní žalovaný nič nepodpisoval. Pri výsluchu na pojednávaní dňa 09. 01. 2019 (č. I. 476) uviedol, že bol prítomný pri tom, ako žalobca žalovanému na dvore žalovaného odovzal peniaze v sume 600.000,-Sk v 5.000,-Sk bankovkách, ktoré si prepočítal, pričom peniaze dával žalovanému z dôvodu, že on mal protihodnotu. Žalobca dostal od žalovaného nejaké papiere, o čo išlo nevie. Žalobca papiere pozrel a povedal, že dobre a odišli. Pri výsluchu na odvolacom pojednávaní dňa 4. júna 2020 (č. I. 565) svedok p. K. uviedol, že sprostredkoval stretnutie žalobcu so synom žalovaného, pričom syn žalovaného si chcel požičať sumu 600.000,-Sk. Dohodli sa, že keďže syn žalobcu nič nemá, ako zábezpeku dá dom svojho otca. K odovzdaniu peňazí došlo u žalovaného, bol tam prítomný žalobca, on, žalovaný a syn žalovaného, pričom tam došlo k odovzdaniu peňazí žalobcom žalovanému, peniaze si žalovaný prepočítal, na mieste sa nič nepodpisovalo a žalovaný žalobcovi niečo odovzdal, nevie už čo. Nevie o tom, že by sa rozprávali o úrokoch. Pri iných pôžičkách medzi žalobcom a synom žalovaného nebol prítomný, avšak z počutia o tom vie.

30. Z uvedených výpovedí a listinných dôkazov vyplýva, že listinu pomenovanú ako zmluva o pôžičke zo dňa 10. 09. 2002 (č. I. 149) nemožno za zmluvu o pôžičke považovať, pretože ak v zmysle obsahu tejto listiny malo dôjsť k reálnemu poskytnutiu peňazí pred jej uzavretím, nejde o zmluvu o pôžičke, ale o dlžobný úpis. Pre vznik zmluvy však nie je podstatné, či a kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán o pôžičke a k reálnemu odovzdaniu peňazí. Z výpovede samotného žalobcu vyplýva, že so žalovaným sa mal stretnúť len raz, pri odovzdávaní peňazí, teda vopred o pôžičke ani nejednali, takže k takejto dohode medzi nimi ani nemohlo dôjsť. Z výpovedí žalobcu a svedka K. vyplýva, že o pôžičku mal záujem syn žalovaného, ktorý so žalobcom aj jednal. Z vyjadrenia žiadnej zo strán a ani z vyjadrení svedkov nevyplýva, že by žalovaný splnomocnil svojho syna J. L. ml. na takéto jednanie so žalobcom, preto odvolací súd dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovaným k dohode o pôžičke nedošlo a ďalej sa zaoberal tým, či bolo v konaní preukázané reálne odovzdanie peňazí žalobcom žalovanému. Dôkazné bremeno ohľadne preukázania tejto skutočnosti

je na žalobcovi, ktorý tvrdí, že žalovanému peniaze odovzdal. Ohľadne toho, kedy došlo k odovzdaniu peňazí žalovanému, sa výpovede samotného žalobcu rôznia. V žalobe tvrdil, že žalovanému dňa 1. septembra 2002 požičal sumu 600.000,-Sk a až neskôr, keď začal pochybovať o jeho schopnosti vrátiť mu pôžičku, sa dohodli na uzavretí zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorú uzavreli 11. marca 2003. Vo vyjadrení k protižalobe žalobca zotrval na tom, že žalovanému poskytol 600.000,-Sk dňa 1. septembra 2002. Na pojednávaní dňa 06. 05. 2009 už uviedol, že žalovanému poskytol v roku 2002 pôžičku, pričom so žalovaným sa stretol iba raz, keď odovzdal pôžičku žalovanému, bolo to u nich vo dvore a vtedy mu odovzdal 600.000,-Sk a nič sa o tom nespísalo, išlo o ústnu dohodu. Žalobca neskôr pri výsluchu dňa 18. 03. 2019 uviedol, že pri odovzdaní peňazí dostal overenú záložnú zmluvu, k odovzdaniu peňazí malo dôjsť, keď dostal zábezpeku do ruky, peniaze odovzdal žalovanému, dali mu papier o zábezpeke, ktorá bola overená. Žalobca pri výsluchu na odvolacom súde dňa 18. júna 2020 uviedol, že sled úkonov bol taký, že najskôr sa odovzdávali peniaze a neskôr chcel, aby to už bolo aj na papieri, zmluvy dal synovi žalovaného a ten ich bol s otcom podpísať u notára. Z týchto výpovedí samotného žalobcu vyplýva, že na jednej strane tvrdí, že najskôr došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke reálnym odovzdaním peňazí žalovanému, a to v roku 2002 a neskôr, v roku 2003 k uzavretiu zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (11. 03. 2003) a na druhej, že k odovzdaniu peňazí došlo v deň, kedy žalovaný odovzdal žalobcovi žalovaným podpísanú zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Ak bola zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti podpísaná žalovaným u notára dňa 11. 03. 2003, potom by to znamenalo, že k odovzdaniu peňazí žalobcom žalovanému mohlo dôjsť najskôr v tento deň, teda 11. 03. 2003, avšak nie v roku 2002, ako to tvrdil v žalobe, vo vyjadrení k protižalobe a na pojednávaní dňa 06. 05. 2009. Ak by malo platiť, ako tvrdil na pojednávaní dňa 18. 03. 2019, že pri odovzdaní peňazí dostal overenú záložnú zmluvu, papier o zábezpeke, ktorý bol overený, nie je potom zrejme, prečo žalobca, ktorý podľa jeho tvrdenia dal zmluvy pripraviť do zmluvy o pôžičke zo dňa 10. 09. 2002 uviedol, že sumu 600.000,-Sk požičal žalovanému už dňa 01. 09. 2002. Ohľadom týchto skutkových tvrdení sa rôznili aj výpovede svedka K., ktorý najskôr uvádzal, že nevie, či sa nejaká zmluva spísala a neskôr to, že pri odovzdávaní peňazí žalobca dostal od žalovaného nejaké papiere, o čo išlo nevie.

31. Žalovaný bol v priebehu konania na súde prvej inštancie vypočutý len raz, na pojednávaní dňa 30. 09. 2009, pričom uviedol, že žalobcu nepozná. Povedali mu, že mal podpísať nejakú pôžičku. Je pravda, že jeho syn si zobral pôžičku a že nejaký papier o pôžičke podpísal. Nevie, od koho si syn zobral pôžičku. Synovi dôveroval, podpísal papier za tým účelom, aby si syn zobral pôžičku. Nevie, či syn nejaké peniaze dostal a o akú sumu malo ísť. Syn mu doniesol papier, povedal mu, nech ho podpíše, pamätá sa, že podpísal jeden papier. Nevie povedať, ako bol písaný text, nie je si istý, či nejaký papier podpísal u notára, nie na všetko si v dôsledku jeho zdravotného stavu pamätá. Následne uviedol, že bol podpísať nejaký papier u notára v A., papier si neprečítal, veril synovi. Papier mal podpísať preto, že ak by jeho syn nezaplatil, na neho by prešla povinnosť, teda za syna by ručil. On si nikdy od nikoho pôžičku nebral. Ani od žalobcu, ani ho nepozná. Nikto k nim s T. K. neprišiel, a že by mu dal 600.000,-Sk, také sa nestalo. U Dr. Blažekovej nikdy nebol. Výsluch žalovaného bol zopakovaný aj v rámci odvolacieho konania, pričom uviedol, že žalobcu nepozná, nevie, ako vyzerá. Od nikoho žiadne peniaze neprevzal a nevie, ako je možné, že im dlží peniaze (žalobcovi a K.), keď sa so žalobcom nikdy nestretol a jeho meno pozná len z papiera. Jeho syn si chcel zobrať pôžičku, preto podpísal niečo ohľadom 200.000,-Sk. Povedal, že mu to pomôže, aby si mohol zobrať pôžičku. On ručil, teda v prípade, ak by syn nemohol platiť, on by to platil z jeho peňazí. To, čo podpisoval, podpísal u notára, každému dôveroval, k ostatnému sa pre odstup času vyjadriť nevedel. Od žiadnej fyzickej osoby si nikdy v živote žiadnu pôžičku nepožičal.

32. V kontexte s uvedenými nezhodami vo výpovediach samotného žalobcu, vychádzajúc z výpovede žalovaného, ktorý skutkové tvrdenia žalobcu poprel, hodnotiac výpovede, tak strán sporu, ako aj vo veci vypočutých svedkov jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, zohľadniac tiež listinné dôkazy, sa odvolací súd priklonil k záveru, že napriek tomu, že verziu žalobcu okrem jeho výpovede preukazoval aj výpoveďou svedka K. a žalovaný svoju verziu preukazoval výpoveďami syna J. L. a manželky F. L., zohľadniac aj príbuzenský pomer týchto svedkov k žalovanému, čo mohlo mať vplyv na ich vierohodnosť, sa žalobcovi reálne odovzdanie sumy 600.000,-Sk titulom zmluvy o pôžičke, ani iným titulom nepodarilo v konaní preukázať. Aj keď je nepochybné, že vo veci vypočutý svedok J. L., syn žalovaného, ktorý sa podstatným spôsobom pričínil o vznik tohto sporu, mal záujem na zamietnutí žaloby a neúspechu žalobcu, v dôsledku čoho mohla byť jeho výpoveď ovplyvnená, odvolaciemu súdu sa však javí za dôveryhodnejšiu jeho výpoveď v tom, že podpísaniu zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku

prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti predchádzalo uzavretie zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a synom žalovaného, J. L. (prípadne viacerých pôžičiek), pričom boli dohodnuté vysoké úroky, ktoré syn žalovaného nedokázal splácať, a tak neskôr pristúpil k prevodu členských práv k bytu na žalobcu a neskôr nahovoril otca, žalovaného, aj na podpísanie zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd neuveril tvrdeniu žalobcu, že ak syna žalovaného poznal len z videnia, požičal by mu opakovane finančné prostriedky bez písomnej zmluvy a bez úrokov. Žalobca pritom uvádzal, už mu neveril, pričom si systematicky požičiaval peniaze a nevracal ich (výpoveď žalobcu na pojednávaní dňa 06. 05. 2009), a na druhej strane, na odvolacom pojednávaní uviedol, že pred pôžičkou v sume 600.000,-Sk mu peniaze požičal len raz, a to sumu vyššiu ako 100.000,-Sk, teda výpovede žalobcu sa aj v tomto rozchádzali. Okrem toho to nekorešponduje ani s vyjadrením svedka K., ktorý uviedol, že synovi žalovaného by žalobca peniaze nepožičal, lebo mu nedôveroval, pretože syn žalovaného nemal dobrú povesť. Odvolací súd tak z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že k podpisu zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti došlo v súvislosti so zmluvou o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a synom žalovaného a tieto zmluvy mali plnenie z tejto zmluvy zabezpečiť, avšak k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným a ani k reálnemu odovzdaniu sumy 600.000,-Sk žalobcom žalovanému nedošlo. Na tomto závere nemení nič ani to, že manželka žalovaného a dcéra žalovaného sa snažili si sumu 600.000,-Sk požičať, aby ju žalobcovi zaplatili a syn žalovaného a manželka žalovaného jednali s právnu zástupkyňou žalobcu, uvádzali, že sú sumu 600.000,-Sk ochotní zaplatiť, pretože z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by žalovaný o týchto ich úkonoch vedel, že by ich v jeho mene na tieto úkony splnomocnil a oni mu tieto úkony zatajovali.

33. Podľa § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy splnenie záväzku sa môže zabezpečiť prevodom práva dlžníka v prospech veriteľa (zabezpečovací prevod práva).

34. Podľa § 553 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa musí uzavrieť písomne.

35. Zabezpečovací prevod práva spočíva v tom, že dlžník prevedie na veriteľa svoje právo (napríklad právo vlastnícke) s rozvázovacou podmienkou, že zabezpečený záväzok bude splnený. Zabezpečovacím prevodom práva tak dochádza - hoci podmiennečne - k zmene v osobe nositeľa práva. Ak je splnený záväzok zabezpečený prevodom práva, obnovuje sa bez ďalšieho pôvodný stav.

36. Funkciou zabezpečenia záväzkov prevodom práva dlžníka je vytvoriť účinný tlak na dlžníka, aby svoj záväzok z hlavného záväzkového vzťahu splnil tým, že veriteľ sa dočasne stane oprávneným subjektom majetkového práva dlžníka, pričom toto právo nemusí vôbec súvisieť s jeho primárnym dlhom. Dočasná strata dispozície s prevedeným právom núti dlžníka, aby riadne a včas splnil svoj záväzok vyplývajúci z hlavného záväzkového vzťahu s veriteľom. Význam zabezpečenia záväzku prevodom práva spočíva práve v tom, že v prípade nesplnenia záväzku dlžníka veriteľ bude uspokojený z prevedeného práva. Z uvedeného vyplýva, že zabezpečovací prevod práva plní rovnaké funkcie ako záložné právo, zabezpečovaciú a uhradzovaciú. Zabezpečovací prevod práva má subsidiárny a akcesorický charakter vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke.

37. Právna úprava zabezpečenia záväzkov prevodom práva dlžníka platná do 31. 12. 2007 (teda vzťahujúca sa aj na toto konanie), zakotvená v tomto ustanovení, bola veľmi rámcová a poskytovala pomerne veľký priestor pre zmluvné dojednanie strán. V praxi preto dochádzalo k zneužívaniu tohto inštitútu, najmä keď druhým účastníkom zmluvy boli nepodnikajúce fyzické osoby. Z toho dôvodu bola pôvodná právna úprava zákonom č. 568/2007 Z. z. nahradená a doplnená novými ustanoveniami § 553 až § 553e. V dôvodovej správe k novele tohto ustanovenia účinnej od 01. 01. 2008 bolo uvedené, že zabezpečovací prevod vlastníckeho a iného práva v jeho strohej a veľmi stručnej podobe sa v aplikačnej praxi ukázal ako protikladný inštitút, ktorý na jednej strane síce výrazne posilňuje právne postavenie veriteľa, ale na druhej strane je značne zneužívateľný pri disproporcii práv a povinností medzi veriteľom a dlžníkom. Jeho stručná normatívna úprava umožňovala výkon práva veriteľa takým spôsobom, že dlžník už v zárodku omeškania bez možnosti reštitúcie prichádzal o majetkové hodnoty niekedy neporovnateľne so samotnou výškou pohľadávky. Najvýraznejšie sa to prejavovalo v prípadoch, ak predmetom zabezpečovacieho prevodu boli nehnuteľnosti predstavujúce obydľie dlžníka.

38. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

39. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

40. Podľa § 49a Občianskeho zákonníka právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútku nerobí právny úkon neplatným.

41. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

42. Ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka predpokladá, že k prejavu vôle došlo slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, s možným predmetom plnenia, inak je právny úkon neplatný. Určitosť ako náležitosť prejavu vôle sa musí týkať určenia účastníkov, ako aj podstatných zložiek obsahu právneho úkonu a predmetu, ktorého sa právny úkon týka. Neurčitosť prejavu sa týka jeho obsahovej stránky a spočíva v tom, že prejav nevyjadruje určitú vôľu, buď preto, že určitá vôľa vôbec nebola vyjadrená, alebo preto, že určitá vôľa nie je prejavom vyjadrená určito. Neurčitosť prejavu sa nedá odstrániť ani výkladom. Ak je obsah právneho úkonu zachytený písomne, určitosť prejavu vôle je daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, že účastníkom zmluvy je jasné, čo je predmetom zmluvy a aké sú ich práva a povinnosti, ak to nie je spoznatelné z textu listiny. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a taký prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb.

43. Ak právny úkon nie je urobený slobodne, vážne, určite, zrozumiteľne a s možným predmetom plnenia, je absolútne neplatný. Pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu je charakteristické, že pôsobí ex tunc, t.j. od začiatku, nastáva priamo zo zákona a aj keď sa jej môže dovolávať každý, kto má na tom právny záujem, nie je potrebné, aby táto neplatnosť bola deklarovaná súdnym alebo iným rozhodnutím orgánu právnej ochrany, určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu v súdnom konaní predpokladá naliehavý právny záujem na takomto určení, inak súd takejto žalobe nemôže vyhovieť, prihliada sa na ňu aj bez námietky, t.j. z úradnej povinnosti (ex offico), nemožno ju žiadnym spôsobom napraviť (nemožno naprávať úkon, ktorý neexistuje) a od takéhoto právneho úkonu nemožno odstúpiť.

44. Právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom, nie je dovolený. Nedovolenosť je teda daná, ak obsah alebo účel právneho úkonu odporuje zákonu, obsah alebo účel právneho úkonu obchádza zákon, alebo sa právny úkon prieči dobrým mravom. V takomto prípade je právny úkon neplatný. Obsahom právneho úkonu sú jeho podstatné, náhodilé alebo vedľajšie zložky. Z týchto zložiek môže odporovať zákonu ktorákoľvek, avšak normatívny dôsledok uvedený v § 39 vyvoláva iba rozpor podstatných zložiek právneho úkonu so zákonom, prípadne tých zložiek, ktoré nie sú podstatné ex lege, ale ich zaradenie medzi podstatné zložky vyplýva z dohody účastníkov právneho úkonu. Účelom právneho úkonu treba rozumieť jeho hospodárske určenie, ktorá je alebo nie je v súlade s účelom dovoleným zákonom. Obchádzanie zákona predstavuje osobitnú situáciu, v ktorej právny úkon formálne zodpovedá zákonnej norme, avšak v konečnom dôsledku vznikajú (menia sa alebo zanikajú) práva a povinnosti, ktoré sú v rozpore s účelom a zmyslom zákona. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov).

45. Zabezpečovací prevod práva je formou zabezpečenia záväzku, má subsidiárny a akcesorický charakter, je teda viazaný na záväzok dlžníka, ktorý má byť touto formou zabezpečený, čo bolo aj v danom prípade vyjadrené v čl. III. zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k

nehnutelnosti. Vykonaným dokazovaním však vznik záväzku žalovaného voči žalobcovi (poskytnutie sumy 600.000,-Sk titulom pôžičky) preukázaný nebol, preto nie je naplnená podmienka uzavretia zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti (ak nevznikol záväzok, nie je čo zabezpečovať) a táto zmluva tak svojím obsahom odporuje zákonu (bez dlhu žalovaného nie je dôvod na jej uzavretie), preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Aj v prípade, ak by uzatvorenie zmluvy o pôžičke a odovzdanie peňazí bolo preukázané, odvolací súd dospel k záveru, že ani v takom prípade by zmluva nebola platná, a to z dôvodu jej neurčitosti, obchádzania zákona a z dôvodu, že sa prieči dobrým mravom. Aj keď právna úprava zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bola do 31. 12. 2007 veľmi strohá, neznamená to, že pokiaľ je v zmluve okrem strán zmluvy označený záväzok, ktorý zabezpečuje aj označené právo, ktoré sa na jeho zabezpečenie prevádza (podstatané náležitosti zmluvy), postačuje to na platné uzavretie zmluvy, najmä za predpokladu, že výška záväzku je odlišná od hodnoty prevedeného práva. Účelom zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti je zabezpečenie splnenia záväzku, a tak by sa pre prípad, ak by výška záväzku bola nižšia ako hodnota prevedného práva, mali strany dohodnúť, ako sa medzi sebou strany vysporiadajú s týmto rozdielom. V danom prípade, napriek tomu, že záväzok žalovaného mal byť podľa zmluvy 600.000,- Sk a hodnota nehnuteľností mala byť podľa znaleckého posudku č. 031/2003 zo dňa 06. 03. 2003 Ing. E. G. 621.320,-Sk, v zmluve nebolo dohodnuté, ako sa strany vypořádajú s týmto rozdielom, pričom suma 621.320,-Sk predstavovala všeobecnú hodnotu len pozemku parc. č. 2082 zastavané plochy o výmere 287 m² a domu súp. č. XXXX postaveného na parc. č. 2082, bez toho, aby znalecký posudok zohľadil aj hodnotu parc. č. 2081 záhrady o výmere 598 m², ktorá nebola ohodnotená v znaleckom posudku, ale bola predmetom zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Takýmto spôsobom, bez dohody, ako strany naložia s rozdielom medzi záväzkom žalovaného (predpokladaným) a hodnotou prevedeného práva, je takáto zmluva v rozpore s dobrými mravmi, keď účelom zabezpečovacieho prevodu práva je dosiahnutie uspokojenia pohľadávky veriteľa, avšak nie jeho obohatenie na úkor dlžníka. Bez takéhoto určenia je možné túto zmluvu považovať aj za nedostatočne určitú, odporujúcu a obchádzajúcu zákon a priečiacu sa dobrým mravom, čo má za následok tiež absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu. Takouto úpravou vzťahov strán sporu, ako bolo upravené v predmetnej zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, by došlo k obchádzaniu zákona v tom, že účelom tohto zabezpečovacieho inštitútu je zabezpečiť pohľadávku veriteľa, avšak nie jeho obohatenie na úkor dlžníka, k čomu by v prípade kladného rozdielu medzi záväzkom žalovaného a hodnotou prevedeného práva došlo, čo je aj daný prípad a takýmto konaním žalobcu (ponechaním si tohto rozdielu) by sa jeho konanie priečilo aj dobrým mravom. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd zmluvu o zabezpečovacom prevode práva za absolútne neplatnú aj z týchto dôvodov.

46. Žalovaný v priebehu konania (v protižalobe a v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) napádal zmluvu aj z dôvodu absencie skutočnej a vážnej vôle žalovaného na jej uzavretí a pre omyl konajúcej osoby (žalovaného), vychádzajúceho zo skutočností, ktoré sú pre jeho uskutočnenie rozhodujúce. K tomu odvolací súd dodáva, že právnym dôsledkom právneho úkonu urobeného v omyle je relatívna neplatnosť právneho úkonu, pričom podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovenia § 49a, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá, pričom žalovaný sa neplatnosti právneho úkonu z tohto dôvodu v zákonnej lehote nedovolal a toto ani netvrdil, a keďže odvolací súd považoval zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti za neplatnú z už uvedených dôvodov, ktoré boli pre rozhodnutie súdu postačujúce, ďalšími dôvodmi neplatnosti tohto právneho úkonu sa už nezaoberal.

47. K rovnakému záveru, ako dospel v danej veci odvolací súd, dospel pri rozhodovaní aj Veľký senát Najvyššieho súdu ČR, ktorý k zabezpečovaciemu prevodu práva a platnosti zmlúv, na základe ktorých má dôjsť k prevodu práva, prijal záver, že zabezpečovacím prevodom práva v zmysle § 553 OZ sa aj bez výslovného zakotvenia rozvázovacej podmienky v zmluve rozumie dojednanie o prevode práva s rozvázovacou podmienkou, ktorej splnením sa vlastníkom veci bez ďalšieho stáva pôvodný vlastník (dlžník, ktorý toto zabezpečenie poskytol). Najvyšší súd sa jednoznačne postavil za názor, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva, ktorá neobsahuje dojednanie o tom, ako sa zmluvné strany vypořádajú v prípade, že dlžník zabezpečenú pohľadávku veriteľovi riadne a včas neuhradí, je absolútne neplatná. To isté platí, ak uvedená zmluva obsahuje v tomto smere len dojednanie, podľa ktorého sa veriteľ pri omeškaní dlžníka s úhradou zabezpečenej pohľadávky bez ďalšieho (alebo na

základe jednostranného úkonu veriteľa) stane trvalým vlastníkom prevedeného majetku pri súčasnom zániku zabezpečenej pohľadávky (Ro NS ČR z 15. 10. 2008 sp. zn. 31 Odo 495/2006).

48. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu o vypratanie nehnuteľností nie je dôvodná, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tomto napadnutom výroku týkajúcom sa vypratania nehnuteľností podľa § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol.

49. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR je zrejmé, že pokiaľ sa niektorá zo strán domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom zmluvy (§ 137 písm. c) CSP), v občianskom súdnom konaní nič nebráni súdu, aby sa zaoberal otázkou platnosti tejto zmluvy, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť a to aj napriek tomu, že už podľa nej bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Treba pritom zohľadniť niektoré zásady používané v rámci preskúvania platnosti právnych úkonov, najmä, že súd ich preskúma zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže ich všeobecnú platnosť (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Platnosť zmluvy pritom preskúma nielen po stránke materiálnej, ale aj po stránke formálnej. Predovšetkým platí, že platnosť právneho úkonu sa posudzuje vždy ku dňu, kedy k nemu došlo, kedy sa uskutočnil, že právne úkony postihnuté neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona (ex lege) a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému, že právne účinky z absolútne neplatného úkonu nenastávajú, a to ani dodatočným schválením (ratihabíciou), ani odpadnutím vady prejavu vôle (konvalidáciou).

50. V rámci riešenia nastolenej predbežnej otázky vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva bolo potrebné vychádzať z toho, že aj keď neplatnosť zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva neboli predmetom súdneho konania, bolo potrebné sa zaoberať ich platnosťou, a to ako otázkou predbežnou vo vzťahu k žalobe žalobcu na vypratanie a protižalobe žalovaného na určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Z výpovedí strán i svedkov vyplýva, že okrem uzavretia zmluvy o pôžičke chceli záväzok žalobcu z pôžičky voči žalovanému aj zabezpečiť, a to nehnuteľnosťou vo vlastníctve žalovaného. Je nesporné, že zmluva týkajúca sa nehnuteľností žalovaného sama o sebe neobstoí, pretože je vedľajším právnym vzťahom medzi stranami vo vzťahu k zmluve o pôžičke. Vedľajší zabezpečovací záväzok nemôže platne vzniknúť bez existencie platného hlavného zabezpečovaného záväzku. V konečnom dôsledku to znamená, že osud zmluvy o pôžičke sleduje aj zmluva o zabezpečovacom prevode práva.

51. Osud absolútne neplatného právneho úkonu totiž sleduje aj právny úkon s akcesorickou povahou a súd alebo aj iný štátny orgán musí na túto neplatnosť prihliadnuť, resp. musí z nej vyvodzovať dôsledky aj bez návrhu z úradnej povinnosti.

52. Čo sa týka protižaloby žalovaného a určenia, že žalovaný je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, pri ktorej je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník žalobca, má vo vzťahu k tejto osobe nepochybne naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva je podkladom na vykonanie zmeny v zápise v katastri nehnuteľností, teda žaloba o určenie vlastníckeho práva je spôsobilým právnym prostriedkom na odstránenie neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi stranami. Keďže žalobca sa protižalobou domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXX, okres A., obec A., katastrálne územie A. ako parc. č. 2081 záhrada o výmere 598 m², parc. č. 2082 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 287 m² a rodinný dom súp. č. XXXX na parc. č. 2082 v celosti, pričom k zápisu vlastníckeho práva týchto nehnuteľností na žalobcu došlo práve v dôsledku zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola odvolacím súdom vyhodnotená za neplatnú, žalovaným podaná protižaloba je prostriedkom ochrany práva žalovaného, ktorým sa dosiahne vyriešenie sporného práva medzi žalobcom a žalovaným, preto z dôvodu neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam žalobca, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku týkajúcom sa zamietnutia protižaloby zo dňa 01. 08. 2008 podľa § 388 CSP zmenil a protižalobe žalovaného vyhovel.

53. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Podľa § 155 ods. 1 CSP každý má právo konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci príberie súd tlmočníka.

55. Podľa § 155 ods. 3 prvej vety CSP trovy tlmočenia podľa odseku 1 znáša štát.

56. Keďže v priebehu konania na odvolacom súde bol vypočutý žalovaný a ako svedkyňa jeho manželka, ktorí žiadali do konania pribrať tlmočníka, keďže neovládajú slovenský jazyk, odvolací súd pribral do konania Ing. G. I., ktorý si za tlmočenia na odvolacom pojednávaní dňa 4. júna 2020 a 18. júna 2020 vyúčtoval tlmočné v sume 136,20 eura. Odvolací súd podľa § 155 ods. 3 CSP rozhodol, že trovy tlmočenia znáša štát.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).